



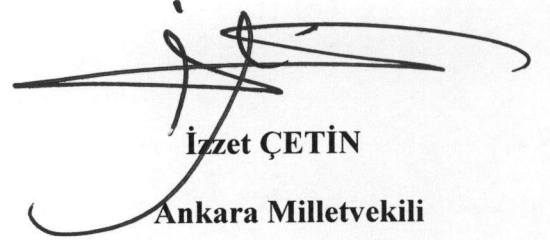
T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 01.10.2012
Sayı: 580






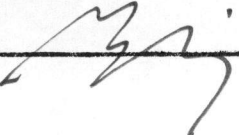
91

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

25.08.1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na ilişkin değişiklik teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

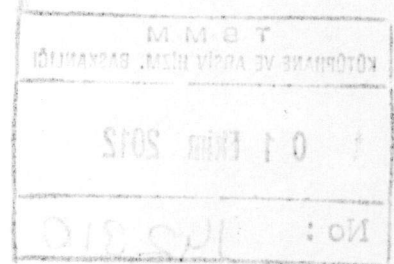
Gereğini arz ederim.


İzzet ÇETİN
Ankara Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler			
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe			
Tarih:	08 Ekim 2012		E. No: 2/883	
Yan. Uzm.	Bşk. Yrd.	Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gn. Sek.
				
TBMM BAŞKANI				

EK:

1. Gerekçe (Genel-Madde)
2. Kanun Teklifi



TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LIĞI
01 Ekim 2012
Numara:

T B M M
KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAŞKANLIĞI
01 Ekim 2012
No: 142310

TBMM BAŞKANLIĞI				
				Tarih
				Komisyon
				Üye
				Komisyon
				Yer
				Yürürlük
				Yürürlük
				Yürürlük
				TBMM
				BAŞKANI

GENEL GEREKÇE

Çağdaş devletlerde yurttaşların en önemli haklarından biri sosyal güvenlik hakkıdır. Günümüz modern toplumları, sağlıklı bireylerin varlığı ile mümkün olmakta, sağlıklı bireyler ise geleceğe umutla bakan insanlardan oluşmaktadır. Çalışanlara işsiz kaldıkları dönemde gelir güvencesi getiren, sağlanan meslek eğitimleri ile beceri kazanmalarını ve bu sayede yeni iş bulma olanakları sağlayan işverenlere de yine bu yolla sağlanan eğitimlerle katkı sunan işsizlik sigortası uygulaması, gerek sosyal devlet ilkesinin, gerekse çağdaş ve demokratik dünya ile bütünleşme hedefinin bir gereği olarak 1999 yılında 4447 sayılı kanunla çalışma hayatımıza girmiştir.

Büyük ümitlerle başlayan işsizlik sigortası uygulamasından bugün itibariyle beklenen fayda alınamamakta, işsizlerimizin çok az bir kısmı uygulamadan faydalanabilmektedir. AKP hükümetlerinin yanlı ve yanlıs politikaları nedeniyle emeklleme aşamasındaki işsizlik sigortası uygulamasının sağlıklı bir zemine oturtulmasına izin verilmemiş, işsizliğe merhem olması gerekirken merkezi hükümetin üreten kesimin sırtından elde ettiği sürekli ve insafsız bir gelirin kaynağı haline gelmiştir.

Sigortalı çalışanlara işsiz kaldıkları süre içerisinde insanca yaşama şansı sunmayı amaç edinmesi gereken İşsizlik Sigortası Fonu, adeta bir banka gibi Hazine tarafından çıkarılan devlet iç borçlanma senetlerinin önemli bir alıcısı olmuş, sigortalı çalışan ve çalıştıran kesimin beslediği İşsizlik Sigortası Fonu, her yıl giderek artan oranda ülke Hazinesini fonlar hale gelmiş, 2008 yılından itibaren kanunlarda yapılan değişikliklerle işsiz parası üzerinden kazanılan ve yine işsive dönmesi gereken paralar sessiz sedasız Hazine'ye aktarılmıştır.

İlk olarak 5763 sayılı kanunla eklenen bir geçici maddeyle 2008 yılına münhasır olmak üzere fonun mevcut nema gelirlerinden 1.300.000.000 TL'lik kısmına el konularak, öncelikli olarak GAP kapsamındaki projelerde kullanılmak kaydıyla hazineye aktarılmıştır. Daha sonra bu uygulama gelenek haline getirilerek 5921 sayılı kanunla yapılan düzenlemelerle 2009 yılında fon gelirlerinin dörtte üçü, 2010 yılında dörtte üçü, 2011 yılında dörtte biri hazineye aktarılmış, yine aynı kanuna göre 2012 yılında dörtte biri hazineye aktarılacaktır. Böylece kuruluş amacı işsiz kalan sigortalılara belirlenen sürelerde işsizlik ödeneği vermek olan fon, amacından saptırılmış ve yapılan değişikliklerle kamuya gelir kaynağı haline dönüştürülmüştür. Zaten kurulduğundan bu yana işsizlik sigortası fonu kamu borçlanmasının da en önemli aracı halinde bulunmaktaydı. Önceden fondan borç alan devlet artık fon gelirlerine doğrudan el koyma yolunu seçmiştir.

Bu konuyu ele alan bir çalışmada işsizlik sigortasından yararlanma süreleri açısından yapılan sıralamada Kuzey ve Batı Avrupa Ülkeleri ön sıralarda bulunmaktadır. Avrupa Ülkeleri arasında Türkiye ve Doğu Avrupa Ülkeleri İşsizlik Sigortasında en az yararlanan ülke konumundadırlar. Yine pek çok Avrupa Ülkesinde çalışanlar sistemde bulunduğundan daha uzun süre işsizlik sigortasından faydalanmaktadırlar. Örneğin Danimarka'da sistemden geçen her bir yıl için işsizlik sigortasından dört yıla kadar yararlanılabilmektedir. Türkiye'de ise durum tam tersidir. Daha uzun süre sistemde kalınmasına rağmen işsizlik ödeneğinden daha kısa süreli yararlanılmaktadır.

Bu kanun teklifi işsizlik sigortasının gerçek amacına hizmet etmesi, daha çok sayıda işsiz yararlanmasının sağlanması, işsizlik ödeneğinden yararlanma süresinin artırılması ve işsizlik ödeneğinin miktarının artırılması amacıyla hazırlanmıştır.



Yine Genel Bütçeye gelir kaydedilen Fonun nema gelirlerinin ilgili kısmının Fona iadesi konusu belirtilmekle beraber bunun şekli ve zamanı gibi kurallar belirsizdir. Aktarılan kaynağın fona iadesi ucu açık ve muğlak bir şarta bağlanmıştır. Madde ile genel bütçeye aktarılan fon gelirlerinin nerelerde kullanıldığına şeffaflık kazandırılması ve kullanılan kaynağın fona iadesinin kurala bağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 6- Yürürlük Maddesidir.

MADDE 7- Yürütme Maddesidir.



MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 25.08.1999'da TBMM'de kabul edilen 08.09.1999 tarihli 23810 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren İşsizlik Sigortası Kanununun amacı işsiz kalan sigortalılara yapılması öngörülen ödeme ve hizmetlere özgülenmiş iken, 15.05.2008 tarihli 5763 sayılı kanunla yapılan değişiklik; kanunun amacını genişletmiş, işsizlik sigortasının amacı dışında kullanılmasına olanak sağlamıştır. Nitekim bu değişiklikle beraber işsizlik sigortası nema gelirlerinin 11 milyar TL.si 2008 – 2012 yılları arasında genel bütçeye gelir kaydedilmiştir. Fon gelirlerinden bu aktarımlar 2012 yılı boyunca sürecek ve aktarılan toplam miktar daha da artacaktır. Maddenin birinci fıkrası ilk haline döndürülerek Fon gelirlerinin kullanımının işsizlere yapılacak ödeme ve hizmetlerle sınırlandırılması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Madde ile fonun prim gelirlerinin önemli bir büyüklükteki bölümünün kanunun gerçek amacına uygun olarak kullanılması düzenlenmiştir. Fıkroda belirlenen oran yüksek bulunduğu için belirtilmiş olan amaçlar için ayrılacak oran yarı yarıya azaltılmıştır. Ayrıca fonun prim gelirlerinin danışmanlık hizmeti alımı kapsamında ticari kuruluşların gelir alanı olmasının önüne geçilmesi amacıyla “danışmanlık hizmeti temin etmek” ibaresi fıkra metninden çıkarılmak suretiyle fıkra yeniden düzenlenmiştir.

MADDE 3- Mevzuata göre günlük işsizlik ödeneği, sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının yüzde kırkıdır. Yasa gereği, prime esas günlük kazancın alt sınırı asgari ücretin otuzda birinden düşük olamamaktadır. Bu şekilde hesaplanan işsizlik ödeneği miktarı, 4857 sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesine göre on altı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin brüt tutarının yüzde seksenini geçemez. Dolayısı ile sigortalı çalışanın işini kaybetmeden önceki prime esas kazancı ne olursa olsun, 01.06.2012 - 31.12.2012 tarihleri arasında aylık işsizlik ödeneğinin üst sınırı 752,4 TL olmaktadır.

Ortaya çıkan bu tutar ülkemiz gerçekleriyle örtüşmemektedir. Madde ile günlük işsizlik ödeneği sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının %75'ine çıkarılmaktadır. Aynı fıkranın ikinci cümlesi işsizlik ödeneğine üst sınır getirdiğinden fıkra metninden çıkarılmak suretiyle birinci fıkra yeniden düzenlenmiştir.

İkinci fıkranın (a), (b) ve (c) bendleri yeniden düzenlenerek işsizlik sigortasından yararlanma süreleri artırılmıştır.

MADDE 4- Kanunun 53. Maddesi ile Fon gelirlerinin genel bütçeye gelir yazılması yasaklanmasına rağmen bu hüküm önce 2008, ardından da 2009 yılında çıkarılan kanunlarla ihlal edilmiştir. Yapılan bu düzenlemelerle Fon amacından saptırılmıştır. Madde ile yapılan ihlalin ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 5- Fon'dan Hazineye aktarılan kaynağın hangi yatırımlara yönlendirildiği konusu şeffaf değildir. Fon'dan elde edilen gelir bütçeye gelir kaydedilmekte ancak bu kaynağın kanunda öngörülen yatırımlarda kullanılıp kullanılmadığı bilinmemektedir.



4447 SAYILI İŞSİZLİK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 25.08.1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 46 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İşsizlik Sigortasının amacı; İşsizlik Sigortasına ilişkin kuralları ve uygulama esaslarını düzenlemek ve sigortalılara işsiz kalmaları halinde, bu Kanunda öngörülen ödeme ve hizmetlerin yerine getirilmesini sağlamaktır.”

MADDE 2- 4447 sayılı Kanunun 48 nci maddesinin yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ayrıca Fonun bir önceki yıl prim gelirlerinin % 15’i; işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmak, çalışanların vasıflarını yükselterek işsizlik riskini azaltmak ve teknolojik gelişmeler nedeniyle işsiz kalması beklenenlerin başka alanlara yönlendirilmesini sağlamak, istihdamı artırıcı ve koruyucu tedbirler almak ve uygulamak, işe yerleştirme, işgücü piyasası araştırma ve planlama çalışmaları yapmak amacıyla kullanılabilir. Bu oranı % 25’e kadar çıkarmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Ancak, işsizlik ödeneğinden yararlanmakta olanlara yönelik hizmetler için bu sınırlama dikkate alınmaz. Bu fıkraya ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 3- 4447 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrası ile ikinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bendleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Günlük işsizlik ödeneği, sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının %75’idir.”

“a) 300 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 300 gün,

b) 600 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 600 gün,

c) 900 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 900 gün,”

MADDE 4- 4447 sayılı Kanunun 53 ncü maddesinin üçüncü fıkrasının (B) bendinin (e) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“e) Geçici 7 nci maddesi kapsamındaki giderlerden,”



MADDE 5- 4447 sayılı Kanunun Geçici 6 ncı maddesinin (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) Bu madde kapsamında aktarılabak kaynağın hangi yatırımlara ne miktarlarda tahsis edildiği bilgisi kuruma verilir. Aktarılabak kaynakla geręekleřtirilecek yatırımlardan elde edilecek getiriler ile varlık satışlarından elde edilecek gelirlerin Yüksek Planlama Kurulunca belirlenecek oranı, kullanılan kaynak tutarını aşmamak kaydıyla en geğ beş yıl içinde Fona aktarılır. Bu şekilde elde edilecek gelirin Fondan kullanılan kaynağı karşılamaya yetmediği durumda kalan miktar aynı süre içinde Genel Bütęe gelirlerinden karşılanır.”

MADDE 6- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

